

EKSAMENSOPPGAVE

JUS2211

Høst 2012

Dato: Torsdag 13. desember 2012

Tid: Kl. 10:00 – 16:00

Oppgave I (anslagsvis 5 timer)

Selskapet Nykraft var en stor aktør innen fornybar energi, og så store muligheter for utnyttelse av energien i vannfall og vind i fjellene rundt fjordene på Vestlandet. Samtidig var det stort behov for kraft i byene på kysten. Nykraft planla derfor flere vind- og vannkraftverk innerst i Sognefjorden. Kommunene der kraftverkene skulle plasseres var positive, og Nykraft hadde kommet langt i planleggingen. De eksisterende kraftlinjene var imidlertid ikke dimensjonert for å kunne overføre de mengdene strøm som ville bli produsert i de nye kraftverkene. For at prosjektet skulle bli en realitet, måtte det bygges nye kraftlinjer fra innerst i Sognefjorden til blant annet Bergen.

Nykraft søkte om konsesjon etter energiloven § 3-1 for anlegg for overføring av elektrisk energi (kraftlinje) mellom Årdal og Bergen. Etter søknaden ville kraftlinjen få betydelige dimensjoner, med opptil 45 meter høye master og rydding av en 50 meter bred trasé. Kraftlinjen skulle blant annet gå gjennom et viktig beiteområde for en av de siste villreinstammene i vestlandsfjellene, og gjennom to hyttefelt og et stort øvingsfelt for forsvaret. I Lillevik kommune ville kraftlinjen dessuten berøre utkanten av et område som var regulert til friluftsområde, der all form for bygging var forbudt. Planene om kraftlinjen fikk stor oppmerksomhet både lokalt og nasjonalt. Det ble holdt folkemøter og demonstrasjoner mot kraftlinjen, og saken ble heftig debattert i mediene.

Olje- og energidepartementet hadde gitt en forskrift der det het at «all myndighet etter lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven) delegeres til Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)». Departementet mente imidlertid at søknaden fra Nykraft hadde så stor prinsipiell interesse at det ville behandle saken selv. Nykraft utarbeidet en omfattende konsekvensutredning av de naturinngrepene kraftlinjen ville medføre, og søknaden ble utformet og behandlet etter reglene i energiloven § 2-1. Departementet la avgjørende vekt på behovet for kraft i Bergensområdet, og etter en kort saksbehandling ble konsesjon innvilget. Begrunnelsen for vedtaket ble utformet i henhold til forvaltningsloven § 25.

Konsesjonsvedtaket ble påklaget av Norsk Forening for Naturvern (NFN), som var en landsdekkende miljøorganisasjon med flere tusen medlemmer. NFN påstod at konsesjonen var ugyldig av to grunner. For det første fordi departementet ikke hadde kompetanse til å behandle saken i første instans når det hadde lagt vedtakskompetansen til NVE. For det andre hevdet NFN at begrunnelsen for konsesjonsvedtaket var mangelfull, ettersom det ikke fremgikk om departementet hadde vurdert den samlede økosystembelastningen eller betydningen av føre var-prinsippet.

Departementet avviste anførslene til NFN. Departementet var overordnet NVE, og mente at det derfor kunne behandle enkeltsaker selv om det hadde delegert vedtakskompetanse til NVE. Departementet erkjente at begrunnelsen for vedtaket var kortfattet, men den tilfredsstilte kravene i forvaltningsloven § 25 og var dermed tilstrekkelig.

1. Hadde departementet kompetanse til å behandle søknaden og gi konsesjon?
2. Var det en saksbehandlingsfeil at den samlede økosystembelastningen eller føre var-prinsippet ikke var nevnt i begrunnelsen?
3. Hvilke konsekvenser får eventuelle feil for vedtakets gyldighet?

Parallelt med konsesjonssøknaden søkte Nykraft om varig dispensasjon fra reguleringsplanen i Lillevik kommune, etter plan- og bygningsloven kapittel 19. Ordføreren i Lillevik var svært positiv til Nykrafts prosjekt, og mente det ville være enklere og raskere om reguleringsplanen i stedet ble endret etter plan- og bygningsloven § 12-14 annet ledd ved å justere grensen på planområdet slik at kraftlinjen falt utenfor. Kompetansen til å fatte vedtak etter denne bestemmelsen var delegert til kommunens planutvalg.

Eiere og festere av eiendommer som kraftlinjen skulle gå over fikk anledning til å uttale seg, og det var gjennomgående stor motstand mot endringen. Planutvalget vedtok likevel å justere grensen for reguleringsplanområdet, noe som førte til at friluftsområdet ble redusert med 10 %. Som kompensasjon for dette ble det stilt vilkår om at Nykraft skulle bære kostnadene ved å opparbeide et nytt friluftsområde av samme størrelse et annet sted i kommunen.

Peder Ås eide en hyttetomt som lå nært inntil reguleringsplanområdet og kraftlinjetraseen. Ifølge Ås ville kraftlinjen ødelegge de naturskjønne omgivelsene rundt hytta, som dermed ville miste mye av sin verdi. Ås påklagde vedtaket med påstand om at det var ugyldig fordi planutvalget ikke hadde kompetanse til å vedta en slik endring av reguleringsplanen. Han mente også at det var begått saksbehandlingsfeil ettersom han verken hadde fått anledning til å uttale seg etter plan- og bygningsloven § 12-14 tredje ledd eller blitt forhåndsvarslet etter forvaltningsloven § 16.

Også Nykraft påklagde planutvalgets vedtak, med påstand om at vilkåret om å skulle bekoste et nytt friluftsområde var ugyldig.

4. Hadde kommunens planutvalg kompetanse til å vedta en slik endring av reguleringsplanen?
5. Var det en saksbehandlingsfeil at Peder Ås ikke hadde blitt forhåndsvarslet eller fått anledning til å uttale seg før vedtaket ble fattet?
6. Hvilke konsekvenser får eventuelle feil for vedtakets gyldighet?
7. Var vilkåret om å bekoste et nytt friluftsområde ugyldig (forutsatt at vedtaket for øvrig var gyldig)?

Oppgave II (anslagsvis 1 time)

1. Hva er hovedhensynene bak reglene om tvungent psykisk helsevern i kapittel 3 i lov 2. juli 1999 nr. 62 om psykisk helsevern (psykisk helsevernloven)?
2. I lys av disse hensynene, redegjør kort for vilkårene for tvungent psykisk helsevern i psykisk helsevernloven § 3-3 første ledd.

Beregnet tidsbruk er ca. 5 timer på oppgave I og 1 time på oppgave II.

Oslo, 13. desember 2012

Fredrik Sejersted
Faglig eksamensleder